

**Universiteti i Prizrenit –“UKSHIN HOTI”
FAKULTETI I EDUKIMIT**

Parafillori

Rr. “Rruga e Shkronjave” nr.1 20000 Prizren, Tel. 029/232 140 www.uni-prizren.com

SYLLABUS

Lënda: Gjuhë shqipe I

<i>Njësia akademike:</i>	<i>Fakulteti i Edukimit</i>
<i>Titulli i lëndës:</i>	Gjuhë shqipe I
<i>Programi:</i>	Parashkollor
<i>Niveli:</i>	<i>Bachelor</i>
<i>Statusi lëndës:</i>	<i>E detyrueshme</i>
<i>Viti i studimeve:</i>	<i>Viti I (semestri I)</i>
<i>Numri i orëve në javë:</i>	3 + 2
<i>Vlera në kredi - ECTS:</i>	7
<i>Koha / lokacioni:</i>	<i>Ligjërata: e marte 9-11,15 - Salla 145 Ushtrime: e enjte 10-11 dhe e premte 10-11</i>
<i>Mësimdhënësi i lëndës:</i>	Prof.ass.dr.Ragip Gjoshi
<i>Detajet kontaktuese:</i>	ragip.gjoshi@uni-prizren.com celulari: 045 494 444
<i>Asistenti:</i>	PhD kandidat Albulena Alidemaj albulena.alidemaj@hotmail.com

<i>Përshkrimi i lëndës</i>	<p><i>Përmes këtij kursi studentët do t' i zgjerojnë njohuritë e tyre paraprake përkitazi me: prejardhjen e gjuhës shqipe, dokumentimin e saj, dialektet dhe rrugën e zhvillimit të saj. Ata do të njihen teorikisht dhe praktikisht edhe me elementet themelore të sistemit fonetiko-fonologjik dhe të normës gjuhësore: drejtshqiptimin, drejtshkrimin, dallimin e tingujve nga morfemat, klasifikimin e tingujve, nyjëtimin e tyre; për theksin, intonacionin, dukuritë fonetike etj. Po ashtu do t' i thellojnë njohuritë e tyre edhe në pjesën e morfologjisë: sistemi fjalëformues i gjuhës, si dhe për pjesët e ndryshueshme të ligjëratës: emri, mbiemri, numërori. përemri me kategoritë e tyre morfologjike.</i></p>
<i>Qëllimet e lëndës:</i>	<p><i>Qëllimi i kursit të gjuhës amtare (shqipe) I, në saje edhe të njohurive paraprake, është që studentët:</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>- t' i thellojnë dhe zgjerojnë njohuritë e tyre në fushën e gjuhësisë në përgjithësi e të fonetikës - fonologjisë dhe morfologjisë në veçanti;</i><i>- Të njihen teorikisht dhe praktikisht me elementet themelore të sistemit fonetiko-fonologjik dhe të normës gjuhësore - morfologjike (objektin e saj, pjesët e ndryshueshme të ligjëratës etj);</i> <p><i>- Të fitojnë aftësi në t' i dalluar traitat dhe format normative nga ato</i></p>

Rezultatet e pritura të nxënies:

	<p><i>Studentët do të jenë në gjendje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dinë t'i dallojnë njësitë fonetike-fonologjike në tekst; - T'i njohin karakteristikat nyjetimore dhe kundërvëniet fonologjike të fonemave dhe të alafoneve; - T'i dinë dukuritë fonetike dhe mjetetprozodike si dhe funksionin e tyre në gjuhë; 		
Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet korrespondojë me rezultatet e të nxënit të			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithësej
Ligjërata	3	1 -15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	2	1 -15	30
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	2	1 -15	30
Ushtrime në terren			
Kolokuiume, seminare	4	2 - 2	8
Detyra të shtëpisë	2	1 - 8	16
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	2 -10	40
Përgatitja përfundimtare për provim	3	1 -3	16
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim)	7	3 - 3	7
Projektet, prezantimet etj.			
Totali			184
Metodologjia e mësimdhënies:	<p>Si forma mësimi në këtë kurs të rregullt do të jenë: ligjëratat, bisedat, diskutimet, demonstrimi, puna individuale, puna në grupe, seminarët etj., duke aplikuar me këtë rast strategjitë dhe teknikat e reja mësimore, si: insertin; parashikimin me terma paraprakë; pesëvargëshin; kubimin; kllasterin, analiza e tipareve semantike, tabelën koncepteve, diagrami i Venit, ditari dy/tripjesësh, harta e të menduarit..., si dhe teknika e modele të tjera mësimi, për një mësim më të avancuar e efektiv të gjuhës dhe të standardit të saj.</p>		
Metodat e vlerësimit:	<p>Testi i parë: 20% Vijueshmëria: 10% Punimi i seminarit: 10% Testi përfundimtar: 60% Gjithsej: 100%</p> <p>Vlerat e përqindjes: Provimi ka 100%. 50-60 = 6; 61-70 = 7; 71-80 = 8; 81-90= 9; 91-100 = 10 Përqindja nën 50 nuk mbërrin notën kaluese.</p>		
Literatura			
Literatura themelore:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prof. Jashari, dr. Ali & Kryeziu, Prof.dr. Bahtijar (2011), <i>Gjuhë amtare (Njohuri për gjuhën - fonetikë - morfologji - sintaksë) për studentët e Fakultetit të Edukimit, Universiteti i Prishtinës, Prishtinë.</i> 2. Beci, Akademik Bahri (2004), <i>Fonetika e gjuhës shqipe, Tiranë.</i> 3. Grup autorësh (1998), <i>Tekst ushtrimesh të gjuhës shqipe I (Për studentët e Fakultetit të Mësuesisë dhe të Degës së Gjuhëve të Huaja), Tiranë.</i> 		

Literatura shitesë:	1.Gjinari, Jorgji- Shkurtaç, Gjovalin (1997), <i>Dialektologjia,Tiranë</i> . 2.Grup autorësh (2002) <i>Gramatika e gjuhës shqipe I, ASHSh, Tiranë</i> . 3.Raka, Prof.dr.Fadil (1997), <i>Historia e gjuhës shqipe, Tetovë</i> .
----------------------------	---

Plani i detajizuar i mësimi;

Java	Ligjërata që do të zhvillohet
Java e parë:	Gjuha dhe gjuhësia; Familja gjuhësore indoevropiane dhe gjuha shqipe; Prejardhja e gjuhës shqipe; <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, Gjuhë amtare për studentët e Fakultetit të Edukimit, UP, Prishtinë, 2010, f 5-11.</i>
Java e dytë:	Dokumentimi i shqipes së shkruar; Dialektet dhe gjuha standarde (letrare) shqipe; <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.14-22.</i> <i>Jorgji Gjinari - Gjovalin Shkurtaç, Dialektologjia, Tiranë, 1997, 24, 98.</i>
Java e tretë:	Njohuri për fonetikën; Objekti i fonetikës dhe rëndësia e studimit të fonetikës; Fonema dhe veçoritë e tingujve të të folurit; <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.39-44 Bahri Beci, Fonetika e gjuhës shqipe, Tiranë, 2004, 10.</i>
Java e katërt:	Klasifikimi i zanoreve dhe i bashkëtingëlloreve <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.45-47 Bahri Beci, vepra e cituar, f 22.</i>
Java e pestë:	Ndërrimet e fonemave: a) ndërrimet opozicionale dhe b) ndërrimet kombinatorë: përngjashmimi (asimilimi); shpërngjashmimi (disimilimi); vendkëmbimi (metateza); fjalë me shtesa tingujsh; fjalë me rënie tingujsh; <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.53-56 Bahri Beci, vepra e cituar, f 106-109.</i>
Java e gjashtë:	Ndërrimet historike të fonemave: metafohia, Qiellzorëzimi (palatalizimi), rotacizmi; <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f. 57-59 Bahri Beci, vepra e cituar, f 109-111.</i>
Java e shtatë:	Njësitë fonetike dhe theksat në gjuhën shqipe: ndajja fonetike e të folurit; tinguli; rrokja; ndajja e fjalëve në rrokje; rregullat drejtshkrimore të ndajjes së fjalës në fund të rreshtit; fjala fonetike; sintagma; fraza; theksi; <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f 62-68 Bahri Beci, vepra e cituar, f 113.</i>
Java e tetë:	Lidhjet kuptimore të fjalëve në gjuhën shqipe: sinonimet, antonimet, homonimet; <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f. 82-86.</i>
Java e nëntë:	Morfologjia (njohuri të përgjithshme); Struktura morfologjike e fjalës. <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.129-139</i>

Java e dhjetë:	Llojet e morfemave Tema e fjalës dhe llojet e saj Tipat e fjalëve nga pikëpamja e fjalëformimit; Mënyrat e formimit të fjalëve <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.139-157</i>
Java e njëmbëdhjetë;	Pjesët e ligjëratës - Emri (njohuri të përgjithshme për emrin, grupet leksiko-gramatikore: kategoria e gjinisë, kategoria gramatikore e numrit); Kategoria gramatikore e rasës tek emrat; tipat e lakimit; Kategoria e shquarsisë dhe e pashquarsisë; Nyjat në gjuhën shqipe <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.157-163</i>
Java e dymbëdhjetë:	Kategoria gramatikore e rasës tek emrat; tipat e lakimit; Kategoria e shquarsisë dhe e pashquarsisë; Nyjat në gjuhën shqipe <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.163-171</i>
Java e trembëdhjetë:	Mbiemri (përkufizimi dhe veçoritë kryesore); <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.180-196.</i>
Java e katërbëdhjetë:	Numërori (përkufizimi dhe veçoritë kryesore); <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof dr. Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.197-203</i> Përemri (njohuri të përgjithshme); klasifikimi i përemrave (Përemri vetor, vetvetor, dëftor) <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof dr. Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f.204-210</i>
Java e pesëmbëdhjetë:	Përemri pronor, pyetës, lidhor, i pacaktuar; Drejtpërdorimi i përemrave në ligjërim. <i>Prof.dr.Ali Jashari - Prof.dr.Bahtijar Kryeziu, vepra e cituar, f 211-220</i>
<i>Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes;</i>	
Politikat e mirësjelljes në pajtueshmëri me Statutin e UPZ-së. <i>Pjesëmarrja në leksione dhe seminare është e detyrueshme.</i> <i>Studentit i cili ka mbi 5 mungesa të paarsyeshme në leksione, nuk i jepet vlerësimi pozitiv për vijueshmëri.</i> <i>Studenti nuk mund të hyjë në provim pa fletëparaqitje valide në SEMS.</i> <i>Ndalohet përdorimi i celularit në leksione, në seminare dhe në provime.</i> <i>Provimi është publik dhe mund të organizohet: me shkrim (përmes testit), dhe me gojë (konsultime).</i> <i>Studenti kalon provimin me sukses me notat 6-10 .</i> <i>Studenti i pakënaqur me notën e fituar mund t 'i parashtrojë ankesë me shkrim dekanatit, brenda dy ditëve të punës, pas shpalljes së rezultateve .</i> <i>Studenti që zihet duke kopjuar vlerësohet me notën 5.</i>	